

КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЛІЦЕЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Яценко Т. О., докт. пед. наук, гол. н. с.

Проблема підвищення якості сучасної шкільної літературної освіти зумовлює активні пошуки її ефективних чинників, одним із яких є розроблення методики компетентісно орієнтованого навчання української літератури в ліцеї. Результативність реалізація такого підходу на уроках української літератури обумовлена глибоким обґрунтуванням змісту основних дефініцій, подоланням термінологічних розбіжностей, урахуванням ідей суб'єкт-суб'єктного шкільного літературного навчання; дотриманням принципу діалогізму, що орієнтує учнів-читачів на особистісний діалог із письменником, текстом художнього твору та іншими читачами; практикуванням методів і прийомів організації навчальної діяльності, що сприяють активізації самостійної творчої діяльності старшокласників.

Доцільно визначати читацьку компетентність ключовою для різних освітніх галузей. Як дидактичне поняття – це якість особистості, що виявляється в готовності та здатності самостійно здобувати і застосовувати знання і вміння для здійснення читацької діяльності, читацького й особистісного саморозвитку.

Дефініцію «предметна читацька компетентність» трактуємо як інтегрований результат навчальних досягнень учнів, пов'язаних із читацькою діяльністю, як здатність до осмисленого набуття знань і вмінь, передбачених конкретною програмовою темою та шкільним курсом літератури загалом, як систему ціннісно-світоглядних та естетичних орієнтацій, сформованих на матеріалі високохудожніх творів, а також як здатність до цільового застосування комплексу предметних знань, сформованих умінь і способів діяльності в нових навчальних і життєвих ситуаціях. Структура предметної читацької компетентності включає такі компоненти: загальнокультурна, літературознавча, інтерпретаційна, аксіологічна, творчо-мовленнєва, інформаційна та самоорганізаційна компетентності.

Отже, оволодіння предметною читацькою компетентністю передбачає розуміння учнями-читачами української літератури як невід'ємної частини національної й світової культури; усвідомлення специфіки літератури як словесного виду мистецтва; знання художніх творів, обов'язкових для текстуального вивчення, ключових етапів і явищ літературного процесу, основних фактів життя і творчості видатних українських письменників; уміння аналізувати та інтерпретувати твори із урахуванням їх художніх ознак; глибоке осмислення авторської позиції та способів її вираження; використання теоретико-літературних знань у процесі роботи над текстом художнього твору; наявність креативних здібностей щодо створення усних і письмових творчих робіт різних жанрів; здатність усвідомлено використовувати здобуті на уроках української літератури знання й сформовані вміння у нових навчальних і життєвих ситуаціях.